

Гаркавенко В.І.

науковий співробітник,
відділ фінансів реального сектору,
ДУ “Інститут економіки та прогнозування НАН України”,
вул. Панаса Мирного, 26, Київ, 01011
E-mail: gvi1953@ukr.net

Шаповал Ю.І.

молодший науковий співробітник,
відділ грошово-кредитних відносин,
ДУ “Інститут економіки та прогнозування НАН України”,
вул. Панаса Мирного, 26, Київ, 01011
E-mail: shapovaljulia@ukr.net

“ОЧИЩЕННЯ” БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ В УКРАЇНІ: ЦІНА ДЛЯ СУСПІЛЬСТВА ТА ДЕРЖАВИ

Рубрика: ЕКОНОМІКА

Мова статті: українська

Анотація: Досліджено світовий досвід роботи з неплатоспроможними банками. Визначено механізм ліквідації як найпоширенішу в українській практиці схему роботи з неплатоспроможним банком. Зауважено недоліки українського законодавства в контексті підстав для віднесення банку до категорій проблемних і неплатоспроможних. З’ясовано основні підстави у відмові ФГВФО в задоволенні позовних вимог і для скасування в судах рішень НБУ про віднесення банків до неплатоспроможних. Виокремлено основні причини зростання проблемної заборгованості, що призвело до збитковості банківської системи. Надано оцінку масштабам виведення банків з ринку у 2014–2017 рр. Зазначено, що процес “очищення” банківського сектору призвів до різкого зростання фінансового навантаження на ФГВФО, який був змушений здійснювати запозичення в Уряді. Проаналізовано вартість активів окремих неплатоспроможних банків. Установлено факти необ’єктивної оцінки майнових прав вимоги за кредитними договорами та оцінки основних засобів, що свідчить про безперспективність повернення коштів банків. Виявлено зростання державного боргу України за рахунок знецінення національної валюти та випуску ОВДП, недоотримання податкових надходжень як наслідки процесу “очищення”. Обґрунтовано шляхи мінімізації негативного впливу процесу “очищення” банківського сектору України шляхом адекватного виконання НБУ наглядової та контролюючої функції, підвищення прозорості та ефективності діяльності ФГВФО та Держфінмоніторингу, удосконалення правового механізму захисту вкладників і кредиторів банків.

Ключові слова: Національний банк України, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, неплатоспроможний банк, тимчасова адміністрація, ліквідація, витрати державного бюджету.